

גג א מיי פ"ח מהל'
גירושין הלכה כ':
גד ב מיי שם הל' כג
סג עשין ט טוש"ע
ד"ה"ט סי' קמג ספ"ד:
גה ג מיי שם הל' כח
טוש"ע שם ספ"ד:
גו ד מיי פ"ח מהל'
נדרים הלכה די סג
לארין נמנ טוש"ע י"ד
גז ה מיי פ"ט מהל'
שניות הלכה ו סג
עשין פט טוש"ע ח"מ
סמנ של ספ"ד:
גח ו מיי פ"י מהל'
שמיטה ויובל ה':
גכ ו מיי פ"ח מהלכות
גירושין הלכה כ'
סמנ עשין ט טוש"ע ח"מ
סי' קמג ספ"ד:

תוספות ר"ד

מעשה בציון וכו' מאן
תנא דקתני מעשה חסור
מחסרה והכי קתני אם אמר
לה ע"מ שתני לי
אצטליתי ואבדה אצטליתי
אצטליתי דקא קא"ל
רשב"י אומר תתן את
דמיה ומעשה בציון וכו'
אמר רבה בר בר חנה אמר
ר' יוחנן כל מקום ששנה
ר"ג במשנתנו בציון וכו'
כמתו חזק מרוב וצדק
וראייה אחרונה (ערכ כפ'
גט פשוט צדק כפ' מי
שחזרו וראיה אחרונה כפ'
דיני ממונות) והלכך אי לא
יהבה ליה אצטליתי דקא
לא הויא מגורשת: בעא
מניה ר' אמי מ"י יוחנן
הרי זה גיטך ע"מ שתני
לי מאתים וזו וזו ואמר
מחולין הן לך מהו א"ל
אינה מגורשת דלצדקה
איכתיב והא לא ציערה:
ההוא גברא דא"ל
לארסייה כ"ע דלו תלת
דלוותא ואבלי רבעא את
דלי ד' ואבלי תילתא לסוף
אתא מיטרא ולא איצטרך
אמר רב יוסף הא לא דלה
רבה אמר הא לא איצטרך
וקי"ל הלכה כרבה תמן
התם בראשון: היה נטמן
יום י"ב חודש כדי שיהא
חלוט לו התקין הלל שיהא
חולש את מעותיו ללשכה
(יהיא) שובר את הדלת
ונכנס ואימתי שירצה יבא
הלה ויטול את מעותיו:

אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה **לפליגי** בעל מנת. מיתה דולאי אי הוה שמעינן מילתא דרבנן במהיום אי הוה פליגי בע"מ הוה ספיר אבל אין ענין זה לזה כלום דלפילו הוה אמרי רבנן בעל מנת גט ואינו גט גט גמור דמנאה הוה או שמה לא הוה גט כלל דחזרה הוה ועוד דשמענן לפלגו בעל מנת דבעל מנת יאמרו חכמים גט ואינו גט הא סבר רב יהודה דבעל מנת לא הוה גט כלל אלא לכשיתן וגרסה לר"י דלרב יהודה לכשיתן הוה גט ודאי אבל עד שיתן הוה ספק והוה גט ואינו גט דמספקא ליה בזאמר על מנת אי כמעשיו דמי ואין ספק ולאמר כלל דלרב יהודה עד שיתן ודאי לא הוה גט דפשיטא ליה דלרבנן דרבי ע"מ לאו כאומר מעשיו דמי אע"ג דבמהיום ולאחר מיתה מספקא להו דל"כ הוה אפכא מ"י יוחנן דלרבי יוחנן בע"מ מודו רבנן לרבי דהוה כאומר מעשיו דמי ונמשהו ולאחר מיתה אין מעשה נגמר מיד לרבנן א"כ ע"מ הוה טפי כאומר מעשיו ממהיום ולאחר מיתה ולהכי פריך וליפלגו בעל מנת ושמעינן דלפ"י בעל מנת לרבנן גט ואינו גט כ"ש במהיום ולאחר מיתה וליכא למימר דאי הוה פליגי בע"מ הוה אמינא מהיום ולאחר מיתה לא ושמעינן דלפ"י בעל מנת לרבנן גט ואינו גט כ"ש במהיום ולאחר מיתה וטעמיהו דלמיה שניה שזום דוכתא ועוד הארכתי בפרק האומר בקידושין (דף ס:) **החבורי** פיהבא וכו'. וא"ת למה הוצרך להגיה דלפליגי רבנן אדרבנן שמעון בן גמליאל מנא ליה דלפליגי בעל מנת ואומר ר"י דקבלה היתה בידו דלפליגי רבנן (ושהלכה כמותו) ולא כרשב"ג כדמייירי בסמוך):

והתניא במהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דברי חכמים רבי אומר כזה גט ולרב יהודה דאמר בעל מנת **לפליגי** אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה לפליגי בעל מנת להודיעך כחו דרבי וליפלגו בעל מנת ולהודיעך כחו דרבנן **וכב דהיתירא** עדיף ליה: **יעל** מנת שתתני לי **מכאן** ועד שלשים יום וכו': פשיטא מהו דתימא קפידה לאו קפידא ולזוה קאתי קא משמע לן: אומר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בציון כו': מאי תנא דקתני מעשה חסורי מיחסרה והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתי איצטליתי ידוקא קאמר לה רבן שמעון בן גמליאל אומר תתן לו את דמיה ואמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה נמי בציון באחד שאמר לאשתו הרי זה גיטך על מנת שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתי ואמרו חכמים תתן לו את דמיה בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים וזו וחזר ואמר לה מחולין לך מהו תיבעי לרבנן תיבעי לרשב"ג תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא אחלה גבה אפילו רשב"ג לא קאמר אלא דקא מפיסה ליה בדמי אבל לנמרי לא אמר ליה יאינה מגורשת איתיביה (האומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים יאף זה יכול להתיר את נדרו שלא ע"פ חכם ואומר הריני כאילו התקבלתי הכי השתא **התם** לצעורה קא מבויין ולא ציערה **הכא** משום הרווחה הוא והא לא איצטרך ההוא גברא דאמר ליה לארסייה כולי עלמא דלו תלת דלוותא ואבלי רבעא את דלי ארבעה ואכול תילתא לסוף אתא מיטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר ר"ה לא איצטריכא לימא רב יוסף דאמר כרבנן ורבה דאמר כרבנן שמעון בן גמליאל ותיסברא והא קיימא לן הילכתא כוותיה דרבה ובהא אין הלכה כרבנן שמעון בן גמליאל אלא לעולם כרבנן רב יוסף כרבנן ורבה אמר לך אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלצעורה קא מיכוין אבל הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטרך **התם** בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל שיהא חולש את מעותיו ללשכה ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס את מעותיו ואמר רבא מתקנתו של הלל נשמעו יהרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים וזו ונתנה לו מדעתו מגורשת על בורחה אינה מגורשת מדאיצטרך ליה להלל לתקוני נתניה בעל בורחיה דהויא לה נתניה מכלל

והתניא. **במהיום** ולאחר מיתה גט ואינו גט דברי חכמים רבי אומר כזה גט ולרב יהודה דאמר בעל מנת **לפליגי** אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה לפליגי בעל מנת להודיעך כחו דרבי וליפלגו בעל מנת ולהודיעך כחו דרבנן **וכב דהיתירא** עדיף ליה: **יעל** מנת שתתני לי **מכאן** ועד שלשים יום וכו': פשיטא מהו דתימא קפידה לאו קפידא ולזוה קאתי קא משמע לן: אומר רבן שמעון בן גמליאל מעשה חסורי מיחסרה והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתי איצטליתי ידוקא קאמר לה רבן שמעון בן גמליאל אומר תתן לו את דמיה ואמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה נמי בציון באחד שאמר לאשתו הרי זה גיטך על מנת שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתי ואמרו חכמים תתן לו את דמיה בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים וזו וחזר ואמר לה מחולין לך מהו תיבעי לרבנן תיבעי לרשב"ג תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא אחלה גבה אפילו רשב"ג לא קאמר אלא דקא מפיסה ליה בדמי אבל לנמרי לא אמר ליה יאינה מגורשת איתיביה (האומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים יאף זה יכול להתיר את נדרו שלא ע"פ חכם ואומר הריני כאילו התקבלתי הכי השתא **התם** לצעורה קא מבויין ולא ציערה **הכא** משום הרווחה הוא והא לא איצטרך ההוא גברא דאמר ליה לארסייה כולי עלמא דלו תלת דלוותא ואבלי רבעא את דלי ארבעה ואכול תילתא לסוף אתא מיטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר ר"ה לא איצטריכא לימא רב יוסף דאמר כרבנן ורבה דאמר כרבנן שמעון בן גמליאל ותיסברא והא קיימא לן הילכתא כוותיה דרבה ובהא אין הלכה כרבנן שמעון בן גמליאל אלא לעולם כרבנן רב יוסף כרבנן ורבה אמר לך אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלצעורה קא מיכוין אבל הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטרך **התם** בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל שיהא חולש את מעותיו ללשכה ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס את מעותיו ואמר רבא מתקנתו של הלל נשמעו יהרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים וזו ונתנה לו מדעתו מגורשת על בורחה אינה מגורשת מדאיצטרך ליה להלל לתקוני נתניה בעל בורחיה דהויא לה נתניה מכלל

(6 לעיל עב: ס"ה) (א) ג'יל נמי פליגי (8) (נרכות ס' ושי"ן) (ד) נדרים כו' סג: (ה) (ג'יל הכא) (ו) ג'יל החסו) (י) פרכין לא: (כ) (ג'י"ג קיד: קמג: (ל) (דף עה"ג) (י) ס"ה ל"ג (ז) (ג'י"ג קיד: וקמג: (ח) (וש"י מוס' ג'י"ג קיד: ומוס' מילה כט: ומוס' נחמות לב ד"ה מעטל ומוס' ג'י"ג כט: מ"ה והו' ומוס' שנועות מד' ד"ה שומר.)

גליון הש"ס

הר"ם ד"ה הא קיי"ל בו' בסוף משפט. עין במלמדות סוף פ"ט דשכ"ג:

מוסף רש"י

מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט. מספקא ליה הא ולאחר מיתה אי הוה מנא, מהיום יהיה גט אם אמת, ולכשמות מנא גט למפרע מחזו יום, אי חזרה הוה וזו כו' ממהיום ואמר זה גיטך לאחר מיתה, ולא אמר כלום דלפ"י גט לאחר מיתה, דכיון דמית איני מנא (קדושין טו) וכע"ז דל"ג ע"ב, הלכך הוה ספק מגורשת ואם פשיטה דיה וקבלה קדושין מלמך לריבה גט משניהו והש"ס ב"ב ק"ד, הריני כאילו התקבלתי, הריני מחזיק לך טובה כאילו התקבלתי ממך לסיק אינו נדר (וודים כ"ד) הריני כאילו התקבלתי מה שקבצתי ממך (שם ט"ג) היה נטמן, הליקא ביום שנים עשר חודש כדי שלא ימלאט מעותיו לך מעותיו ויהא חלוט לו (ערכין ד"א) שיהא חולש כמי (ישעיה ד') חולש על גוים ודגריסקין (שם קמ"ח) מעילין חלשים על הקדשים, שיהא מטיל מעותיו ללשכות הקדש שבעבור (ערכין ל"א) ויהא שובר את הדלת של בית שמכר, ונכנס (שם) ונתנה לו מדעתו, שקיבלם בלון (שם) על ברחו, שהטילם בביתו כ' הא' גולא דמקין הלל נמתי' (שם כ"ב).

מסורת הש"ס

גט ואינו גט. מספקא ליה הא ולאחר מיתה אי הוה מנא, מהיום יהיה גט אם אמת, ולכשמות מנא גט למפרע מחזו יום, אי חזרה הוה וזו כו' ממהיום ואמר זה גיטך לאחר מיתה, ולא אמר כלום דלפ"י גט לאחר מיתה, דכיון דמית איני מנא (קדושין טו) וכע"ז דל"ג ע"ב, הלכך הוה ספק מגורשת ואם פשיטה דיה וקבלה קדושין מלמך לריבה גט משניהו והש"ס ב"ב ק"ד, הריני כאילו התקבלתי, הריני מחזיק לך טובה כאילו התקבלתי ממך לסיק אינו נדר (וודים כ"ד) הריני כאילו התקבלתי מה שקבצתי ממך (שם ט"ג) היה נטמן, הליקא ביום שנים עשר חודש כדי שלא ימלאט מעותיו לך מעותיו ויהא חלוט לו (ערכין ד"א) שיהא חולש כמי (ישעיה ד') חולש על גוים ודגריסקין (שם קמ"ח) מעילין חלשים על הקדשים, שיהא מטיל מעותיו ללשכות הקדש שבעבור (ערכין ל"א) ויהא שובר את הדלת של בית שמכר, ונכנס (שם) ונתנה לו מדעתו, שקיבלם בלון (שם) על ברחו, שהטילם בביתו כ' הא' גולא דמקין הלל נמתי' (שם כ"ב).

הא דקאמרי הילכתא כרבה לגבי רב יוסף בר משדה ענין ומנחה היינו דוקא צמלי דאפילו צנבא צמרא והא דאיצטרך הש"ס לפסוק הלכה בקידושין בפרק קמא (דף טו) כרבה גבי שיראי לא לריכי שומא פירשנו שם (ד"ה והילכתא):

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

עה.

עין משפט
נר מצוה

[א] בנדרות כד. כי"מ נח.
כי"ק טע. כי"ב קער. כמנזות
טו. סנהדרין לא. לעיל נח.
ס' לעיל כ: [מקסמה פי"ב].
ג' [קדושין ס"א]. ד' [ב"ב
קט"ג]. ה' [דברים כד,
ו' [ב"ק קמ"א]. ו' [במכות
עד. ד"ה מהי מיליו בלשון
למך]. ח' [פסוקי מה"ל].

הגרות הב"ה

[א] רש"י ד"ה משום וכו'
המס וההוצרך:

מכלל דבעלמא [נתינה בע"כ] לאו נתינה היא. וגבי גט לאיסורא הוא לא תקין הלל: שלא בפניו. כי הכא שאני נתינה: מאי דאיתרין ליה תקין. ראה שהיה נטמן והתקין דבעל כרחו ושלא בפניו תהא נתינה ואי היה נמי קאי איתרין להלל נמי לתקוני דתיבוי נתינה אלמא מה שלל הוצרך לא הוצרך וגבי גט לאיסורא הוא לא קיימא תקנתא דהלל: ערב. נשיליה גט פשוטו: לידן. דמתני: ראה אחרונה. בחדר דיני ממונות (סנהדרין דף לא). דלפנינו באתרו לו כל ראיות שיש לך להציא הלא עד שלשים ולא הציא עד לאחר שלשים ואמרו לו הלא ראה ואמר אין לי ראה בקמייתא הלכתא כוותיה וצברתייתא לית הלכתא כוותיה: ויטיר שלי. לא יהיב לה ולא מידי ודמתא אמר ונתן צדיקה: מאי שאל רישא כו'. קא סלקא דעמיא על מנת לאו מעשיו הוא כרענן דפליגי עליה דרבי והוי כמו לכשתחזיר לי הנייר ליהו גט וא"כ אמאי מגורשת הא נשעת גירושין לאו מידי נקיעא: היכא דליסיה. לאטלית: לא כפליה ר"מ בנמכת קידושין (דף ס"א). כל תנאי שאני כמנאי בני גד ובני ראובן וכו' דנימא אס לא תחזירי לא יהא גט הלך בטל תנאי: הא כפליה לא הוי גיטא. לר"מ: מדי. לר"מ כל תנאי מהיכא גמירין לכופלו: **משנאי בני גד**. שהיה כפול אס יעברו ואס לא יעברו (במדבר נב) ויזון דמיניה גמירי בעיני כ"י התם תנאי שאלו בו המעשה הוצרך קודם למעשה אס יעברו זה התנאי ונתתם להם זה המעשה הי"נ בעיני דנימא אס תחזירי יהא גט: לאפוקי הכא. דלמר לה זה גיטן ברישא והדר ע"מ שתחזירי: משום דהוי ליה כו'. ובין לר"מ ובין לרבנן דלא אפלוג אלמא ככפליה כדמפרש טעמא התם (ה) הוצרך הדבר לאומרו שאלמלא כן יש נמשמע שאף בלא כן נענו לא יחלו: בדבר אחד. לעבור היידן: ומעשה בדבר אחר. נחלת עבר היידן מורחה: דבדבר

מכלל דבעלמא נתינה בעל כרחיה לא הויא נתינה מתקיף לה רב פפא ואיתמא רב שימו בר אשי ודלמא כי אצטרך ליה לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מודעתו בין בעל כרחו הויא נתינה ואיכא דאמרי אמר רבא מתקנתו של הלל ה"ז גיטן על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו בין מודעתו ובין בעל כרחו הויא נתינה וכו' אצטרך ליה להלל לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מודעתו בין בעל כרחו הויא נתינה מתקיף לה רב פפא ואיתמא רב שימו בר אשי ודלמא אפילו בפניו נמי מודעתו אין על כרחו לא והלל מאי דאצטרך ליה תקין אמר רבא בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה ס"ת"ר הרי זה גיטן והנייר שלי אינה מגורשת על מנת שתחזירי לי את הנייר מגורשת מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רב חסדא הא מני רשב"ג היא דאמר תתן לו את דמיה ה"נ אפשר דמפייסה ליה בדמי מתקיף לה אביי אימור דאמר רשב"ג היכא דליתיה בעיניה היכא דאיתיה בעיניה מי אמר אלא אמר אביי הא מני ר"מ היא דאמר אביי תנאי כפול והכא הא לא כפליה לתנאי מתקיף לה רבא טעמא דלא כפליה לתנאי הא כפליה לתנאי לא הוי גיטא מכדי כל תנאי מהיכא גמירין להו מתנאי בני גד ובני ראובן מה התם תנאי קודם למעשה יאף כל תנאי קודם למעשה לאפוקי הכא דמעשה קודם לתנאי אלא אמר רבא משום דמעשה קודם לתנאי מתקיף לה רב אדא בר אבהו טעמא דמעשה קודם לתנאי הא תנאי קודם למעשה לא הוי גיטא מכדי כל תנאי מהיכא גמירין להו מתנאי בני גד ובני ראובן מה התם תנאי דבבר אחר יאף כל לאפוקי הכא דתנאי

מכלל דבעלמא נתינה בע"כ ברהו לא הויא נתינה. וא"ת להשתא לא מפליג בין בפניו בין שלא בפניו דכל ענין בעל כרחו לא הויא נתינה א"כ למה היה נטמן דכאשונה וי"ל דכפניו לא היה יכול להעמי מלוה מלקבלם כדי שיהיה הבית שלו וגם אס היה בפניו יעשוהו צ"ד לקבלם בעל כרחו וא"ת צבתי ערי חומה דהוי כפירעון דהוי פירעון דקאמרינן והללו צבשו לא יחזיר לו צבדנר משמע דצבשו יחזיר לו אפילו בעל כרחו וכן צבדנר (ב"מ דף מט.) כי אמר ליה שקול זוזך לא הוי אפילו כשומר חנם ומה אצטרך ליה הלל הזקן לתקין וי"ל דוקא בעלמא פשיטא דהוי נתינה שאין המלוה מפסיד נקבלת הפרעון אלמא הכא דע"י הפרעון צריך להחזיר הבית וכן ע"י קבלתו הוי הגט גט לא הויא נתינה וא"ת גבי גט פשיטא דלא הויא נתינה ומה צריך ללמוד מתקנתו של הלל וכו' אס ימנ מתנה לצדירו יקבלנה בעל כרחו ואורי"ל דיון דלמר לה ה"ז גיטן ע"מ שעתה לי מאתים זוז תלה הדבר בדעתה ועליו לקבלם והוי כמו צבתי ערי חומה וקמ"ל דאפ"ה צב"כ לא הויא נתינה: **לאפוקי** הכא דמעשה קודם לתנאי. פי' צקונטרס דר' מאיר ור' חנינא לא פליגי אלמא צקלות דקאמרינן התם טעמא דהוצרך לאומרו שאלמלא כן יש נמשמע שאף בלא כן נענו לא יחלו וקשה דכפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף נ"ד). משמע בדיא דפליגי רבנן נמי לר"מ צמעשה קודם לתנאי גבי מתנה שומר חנם להיות כפול וא"ת צלמא תנאי כפול ותנאי קודם למעשה והן קודם ללאו ילפינן שפיר מתנאי בני גד ובני ראובן מדנכתבו צוה הענין שמתנה בעיני כ"י האי גוונא אלמא שלא יהא מתנה על מה שכתבו צמורה ואפשר לקיימו ע"י שליח היכי ילפינן מהתם כדאמרינן בנדרות (דף ע"ד). דלמא בלאו הכי נמי מועיל תנאי אלמא דהכי הוה מעשה וי"ל וזמנא דכל התנאים הכתובים דמייתי בקידושין כפרק האומר (דף ס"א): הו צענין זה שמע מינה דבעינן

מוסף רש"י

שלא בפניו. כגון זה שהיה נטמן ומשום דלמר לרשימא איתא, דשלא בפניו הוא ובעל כרחו הוא, משום הכי אצטרך ליה להלל לתקוני (שם). מאי דאצטרך ליה תקין. ואי הו נמי נטמן וקא חסא ולא הו צני לקטליהו הוה אצטרך להלל לתקוני דבעל כרחו מהיכו נתינה (שם). הרי זה גיטן והנייר שלי. כל הנייר אני מעבד לנפשי, אינה מגורשת. ליון דהנייר שלו לא מן לה לנפשי, דנמלא איתיה פורקותא דאורי (דמיל כו). על מנת שתחזירי לי את הנייר מגורשת. ותחזירי, דמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה (שם).

תוספות ר"ד

אמר רבא מתקנתו של הלל הרי זה גיטן ע"מ שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו בין מודעתו בין בעל כרחו מגורשת דמתנה בעל כרחו שמה מתנה וכו' אצטרך ליה להלל לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מודעתו בין שלא מודעתו הויא נתינה: ת"ד הרי זה גיטן והנייר שלי אינה מגורשת ע"מ שתחזירי את הנייר הרי זו מגורשת מי שרישא ומי שסיפא פי' דקס"ד דלא קניא רישא עד שתחזירי לו את הנייר ונמצא דכעת קניית הגט לא יהיב לה מידי ודחמנא אמר ונתן כיה

ממש כי האי גוונא ואס בחקומו תלכו ואס חלצו ושמתם נמי רוב מלות ע"י שליח ונראה דהלכה כר"מ דבע"מ תנאי כפול כו' דשמואל ורצא כסמך כברי כוותיה וכל הני דמתניתין איירי בתנאי כפול אע"ג דלא פירש דה"נ מוקי לה לקמן ברימא דכפליה לתנאי אע"פ שלא פירש וכל ע"מ שצ"ס כגון (פוסק מה"ל) ע"מ שתחזיריה לי דאתרוג וכו' צו בעי כפילות וכל מקום בעינן תנאי כפול אלמא דוקא צמתיין ופרועי ראש דהוי אצטרך צ"פ שבעת העדות (שבעות דף לו): והא דבעינן כפילות כפולות משום דהוי אצטרך דלית ביה ממונא דליכא שאר וכסות ועונה וכתובה והא דאמרינן צירושלמי בפרק האומר א"ר יוסי א"ר צון בכל אתר אית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן והכא לית ליה ונראה להרב ר' אלחנן דגרסינן בכל אתר לית ליה לר"מ וכו' והכא אית ליה ומשני ר' חנינא חומר הוא בערוה כלומר אע"ג דלא כפל תנאו ומן הדיון התנאי בטל ומעשה קיים ומשום חומר אין הגט גט ולא הקידושין קידושין שאס קבלה קידושין מאחר כריכה גט משניהם ובהכי איירי התם לעיל הקשה הרב ר' אלחנן כיון דבעינן תנאי כפול באתרוג נשך (ב"מ דף ס"א). גבי אי קיימת לידך אלא דקאמר פטומי מילי בעלמא הוא משמע שאס התנה הוא כמו שהיא אמרה היה מועיל ואמאי הא לא כפליה לתנאי ואומר רבינו יצחק הא דנקט פטומי מילי משום דלא מהני אפי' לרבנן דר"מ וג' עניינים יש דיש מקומות דבעינן תנאי גמור ולר"מ תנאי כפול ויש מקומות דלא בעינן אלמא גלוי דעת ויש מקומות דאפי' גלוי דעת לא בעינן וצ"פ האיש מקדש (קדושין דף מט: ד"ה דברים) מפורש: **אלמא** אמר רבא משום דמעשה קודם לתנאי. לאו משום דלית ליה לרבא כל האומר על מנת כאומר מעשיו דמי דהא הכי הילכתא דכפרישית לעיל ועוד דבהדיא קאמר רבא (י) צבדנר אמרוג זה על מנת שתחזיריה לי החזירו יא ואס לאו כאומר מעשיו דמי היכי יא ואס לא חלה המתנה אלמא כשהחזירו ואו אינו צדור ואין נראה לומר דהתם מיירי כגון שאמר מעשיו דא"כ היה לו לפרש צדוריו ואע"ג דלא פירש נמי כפילות היינו משום דלא מפרש ליה בנמשמתי אלמא אי מיירי באומר מעשיו היה לו לפרש אלמא שרואה רבא ליישב ברימא זו אפילו כרענן ורבי אלמא לרבי אמאי שפיר דמסקי רב אשי ואשי נמי משמע לקמן בסוף פירקין דסבר כרבי דקאמר הכל מודין בעל מנת שמתא חמה מנרתיקה דמעשיו קאמר וכרדבי כו' ומיהו אין משם ראה דלא מצי למימר אפכא הכל מודין דעל מנת לאו כאומר מעשיו דמי דהא צבא תלא פליגי כ"ש בעל מנת דעדיף: דתנאי

